

สมี๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ ส่วนอาเซียน โทร. ๐๒-๖๑๘๘๒๓๒๓ ต่อ ๑๗๒๓

ที่ นร ๐๒๐๙.๐๕/๕๘๓ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายของไทยสู่ประชาคมอาเซียน”

เรียน อปส. ผ่าน รปส.(นางสาวอัมพวัน เจริญกุล)

เพื่อโปรดพิจารณา

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงการต่างประเทศ เชิญผู้แทน กปส. เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายของไทยสู่ประชาคมอาเซียน” ในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖ ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพ สยามสแควร์

๑.๒ อปส. มอบหมาย กกร. และ สปต. เข้าร่วมประชุม โดย นางสาวปณิธานัตย์ วิเศษสมวงศ์ นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ ส่วนอาเซียน เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทน สปต. เข้าร่วมการสัมมนา

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ นางบุษฎี สันติพิทักษ์ รองอธิบดีกรมอาเซียน เป็นประธานในการประชุม และผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นนักกฎหมายจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง โดยช่วงเช้าเป็นการบรรยายรวม ๔ หัวข้อ และช่วงบ่ายเป็นการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมาย/กฎระเบียบที่จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงหรือตราใหม่เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และการมอบหมายให้หน่วยราชการปรับแก้กฎหมายเพื่อขับเคลื่อนมาตรการภายใต้แผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียนที่หน่วยงานรับผิดชอบ

๒.๒ การบรรยายและผลการประชุมมีสาระ ดังนี้

(๑) ประธานกล่าวถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายของไทย ซึ่งเป็นมาตรการที่กำหนดในยุทธศาสตร์ประเทศ ซึ่งหลายประเทศมีการเตรียมการที่ต่างกัน แต่ทุกประเทศต่างต้องดำเนินการตามมาตรการนี้ กต. จึงรวบรวมรายชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้บางส่วน โดยเฉพาะในเสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งการประชุมครั้งนี้จะสร้างการมีส่วนร่วมของผู้แทนหน่วยราชการที่สามารถเกื้อกูลการทำงานของ กต. โดยช่วงเช้าจะเป็นการบรรยายภาพรวม และในช่วงบ่ายจะร่วมพิจารณาแผนการจัดตั้งประชาคมทั้ง ๓ เสา มาตรการที่ระบุ และกฎหมายที่จะขับเคลื่อน ซึ่งเมื่อ กต. ประมวลได้ครบก็จะส่งให้หน่วยงานได้ใช้ประโยชน์และอ้างอิงในการขับเคลื่อนและผลักดันในทางปฏิบัติต่อไป

(๒) การบรรยาย เรื่อง “การดำเนินการด้านกฎหมายในเสาเศรษฐกิจ” โดย ดร.อุกฤษฏ์ มุสิกพันธุ์ จากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สรุป

การดำเนินการด้านกฎหมาย จะส่งผลกระทบต่อทุกส่วนราชการไทย โดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการค้าและการบริการ เช่น พันธกรณีระหว่างประเทศเพื่อเปิดเสรีทางการค้า จะส่งผลให้เกิดการแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบของประเทศ เพื่อจุดมุ่งหมายหลัก ๓ ประการ

๑) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่เป็นกรอบของประเทศที่วางไว้ ว่าเมื่อเปิดเสรีแล้ว จะต้องดำเนินการให้ถึงจุดที่ประสบความสำเร็จ

๒) เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ ซึ่งขณะนี้มีการถกเถียงว่า แผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ยังไม่ชัดเจนว่าเป็นกฎหมายระหว่างประเทศหรือไม่

๓) เพื่อลดอุปสรรคและสร้างความสามารถทางการแข่งขัน ซึ่งจะทำให้แต่ละประเทศ มีรายได้เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็ต้องป้องกันไม่ให้ประเทศอื่นมาแสวงหาผลประโยชน์ด้วย

พันธกรณีระหว่างประเทศหรือความตกลงระหว่างประเทศมี ๓ ระดับ

๑) พันธกรณีระดับพหุภาคี เป็นพันธกรณีด้านกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งมักจะใช้กับ ข้อตกลงด้านการค้าระดับโลก เช่น ความตกลงที่สำคัญภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)

๒) พันธกรณีระดับภูมิภาค เกิดขึ้นในกรณีที่ข้อตกลงในระดับพหุภาคีมีสมาชิกและข้อตกลง จำนวนมาก เช่น WTO (๑๕๔ ประเทศ) ภูมิภาคจึงรวมกลุ่มกันจัดทำข้อตกลง/ข้อผูกพันแยกย่อยมาจาก WTO

๓) พันธกรณีระดับทวิภาคี เป็นความตกลงระหว่าง ๒ ประเทศ

การเปิดเสรีภายใต้การตกลงระหว่างประเทศ ยังมีอีก ๑ แบบที่เปิดไว้ เช่น เมื่อประเทศไทยจะเปิดเสรีสินค้า บริการ การลงทุน ไทยจะไม่คำนึงถึงพันธกรณีใดๆ แต่จะปรับแก้กฎหมายของหน่วยงาน ที่เห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีระดับประเทศ โดยจะเรียงลำดับการปรับแก้กฎหมายที่มีความสำคัญในระดับ ตันๆก่อน

การเป็นตลาดร่วม ถือว่ามีความสำคัญมากที่สุด เพราะจะต้องเปิดเสรีสินค้า บริการ การลงทุน การเงิน การเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมือ ไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับแก้กฎหมาย ซึ่งผลกระทบที่เห็นเด่นชัดจะเกิดกับการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ เนื่องจากไทยต้องให้ต่างชาติเข้ามาถือหุ้นถึงร้อยละ ๗๐ โดยที่รูปแบบของการค้าบริการ จะประกอบด้วย ๔ ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ ๑ การบริการข้ามแดน เป็นบริการที่ส่งมาจากประเทศหนึ่งถึงประเทศหนึ่ง โดยที่ผู้ให้และผู้รับบริการไม่จำเป็นต้องเดินทางมาพบกัน เพราะเป็นบริการที่ล่องข้ามประเทศ เช่น เทคโนโลยีด้านการสื่อสารโทรคมนาคม การแพทย์ที่ผ่าตัดผู้ป่วยผ่านอินเทอร์เน็ต

ประเภทที่ ๒ การบริโภคข้ามแดน คือ ผู้บริโภคต้องเดินทางมาใช้บริการ เช่น การท่องเที่ยว การเดินทางเพื่อศึกษาเล่าเรียน

ประเภทที่ ๓ การจัดตั้งทางธุรกิจ เช่น การจัดตั้งห้างร้าน การเปิดสาขาธนาคาร

ประเภทที่ ๔ การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา ซึ่งรวมถึงการเคลื่อนย้ายบุคคลระหว่างประเทศ

AEC Blueprint ในส่วนการเคลื่อนย้ายเสรีด้านบริการ ได้เขียนไว้ตอนท้ายว่า ข้อจำกัดการค้าบริการประเภทที่ ๑ และ ๒ ต้องไม่มีเลย ยกเว้นการอยู่ภายใต้ข้อยกเว้น หรือเป็นการดำเนินในทางสุจริต ซึ่งจะพิจารณาเป็นรายกรณีไป ดังนั้น การค้าประเภทที่ ๑ และ ๒ จึงมีความสำคัญสำหรับไทย เพราะเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม และความเรียบร้อยของประเทศ เราจึงต้องพิจารณาว่า ในแต่ละหน่วยงานมีข้อจำกัดและอุปสรรคอย่างไร ซึ่งจะมีการเจรจาบนข้อกฎหมายของหน่วยงานนั้นๆ แต่ก็มีช่องให้เราสามารถเลี่ยงการแก้กฎหมายได้บ้าง โดยสามารถอ้างว่า เป็นไปเพื่อความสงบเรียบร้อยของประเทศ หรือเพื่อความมีศีลธรรมอันดี